

Kityi nu ngwa'an Palyu ndyaa se'en ndi'in nten 'in Jesucristo nde kichen Efeso

¹ Palyu lkaän nu nda'aän kityi re. Ngulo Ndiose tñan 'ñaän, kan' cha' nda'aän nchkwiiñ' cha' 'in Jesucristo lo'o ne' xka la kichen se'en tijyu' la. Lo'o ni, nda'aän kityi re cha' tsa se'en ndi'in wan ne' Efeso, cha' lka wan nten 'in Ndiose, cha' su'we 'a msñi wan cha' 'in Jesucristo. ² Ngwaña'an nchka tiän', cha' ña'an ti ku'ni Ndiose Stian cha' su'we lo'o wan, cha' ku'ni Ni cha' tiin ti tyi'in ni kasiya 'wan cha' nu wa msñi wan cha' 'in X'naan Jesucristo.

Nchga cha' su'we nu kaja 'ñaan chun' tñan nu y'ni Krixtu

³ Lye 'a tyaän xu'we 'in Ndiose Stian, nu lka Sti Jesucristo nu nka X'naan. Wa ngwa su'wa cha' 'ñaan lo'o Krixtu; kan' cha' lo'o Ndiose, su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan. Nchga loo cha' su'we nu ndi'in cha' kaja 'ñaan cha' msñian cha' 'in Jesucristo, wa mda Ni cha' su'we kan' 'ñaan lo'o Krixtu. ⁴ Xa nu ti ji tya' chalyuu, ti bra kan' ngulo suwi Ndiose 'ñaan cha' kaan nten 'in Ni, cha' ka su'wa cha' 'ñaan lo'o Krixtu. Nchka ti' Ni cha' kulaa yaan' 'in nchga loo cha' kuxi, cha' ngwaña'an ja nchka ti' Ni xtya Ni ki'ya 'ñaan siya' ti. ⁵ Su'we 'a nka tiye Ndiose ña'an Ni 'ñaan, kan' cha' ti bra kan', ngwa ti' Ni cha' xñian cha' 'in Ni, sa ña'an si lkaan sñi' Ni chabiya' 'in Jesucristo. ⁶ Lo'o ni,

ndi'in cha' ku'ni tnuan 'in Ndiose, cha' tlyu 'a cha' su'we ngi'ni Ni lo'oan. Su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan, kan' cha' wa msu'wa Ni 'in Sñi' ykwi' Ni nu yan lo chalyuu, ti kwi' nu ndiya 'a ti' Ni 'in, cha' ngwaña'an ka su'wa cha' 'ñaan lo'o Sñi' Ni. ⁷ Wa mdo'o laan 'in cha' kuxi nu ndi'in 'ñaan, chun' cha' wa ngujwi Sñi' ykwi' Ndiose lo wsi si'yaan, cha' wa y'ni Ni cha' tlyu ti' 'ñaan 'in ki'ya nu mdi'in 'ñaan ti bra kan'; kan' lka cha' su'we nu tlyu 'a nu wa y'ni Ndiose lo'oan. ⁸ Su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan, kan' cha' y'ni Ni ngwaña'an. Lo'o y'ni Ni cha' ka jlyo tian' nchga cha' 'in Ni, cha' ka biya' tian' sa ña'an ndi'in cha' kan'. ⁹ Sa ña'an nu ngwi'ya cha' ke Ni ti s'ni, ngwaña'an y'ni Ni bra kan'; ni siya ja ytsa' Ni 'in nten chalyuu nu ngwa s'ni sa ña'an ndi'in cha' kan', ti bra kan' ngwa ti' Ni cha' kala Krixtu lo chalyuu re. Lo'o ni, wa ngwa biya' su'we tian' sa ña'an nu ngwa ti' Ndiose cha' ku'ni Ni xa nu yan Krixtu; ¹⁰ ngwa ti' Ni cha' ka su'wa nchga loo nan nu nsu'wi lo chalyuu, lo'o ska ti X'naan Krixtu ka ndloo la bra kan'. Xa nu tiya tsan kan', bra kan' xo' ti'in Ndiose nchga loo nan nu nsu'wi lo chalyuu, lo'o nchga loo nan nu nsu'wi ni' kwan; bra kan' ska ti Krixtu ka ndloo la 'in nchga nan kan'.

¹¹ Nchga cha' nu nchka lo chalyuu, nchka ran chun' cha' nchka ti' Ndiose cha' ka ran ngwaña'an. Kwi' ngwaña'an nan ni, ti kulo ngulo suwi Ni 'ñaan cha' kaan nten 'in Ni, cha' ka su'wa cha' 'ñaan lo'o Krixtu, cha' lo'oan kaja nchga cha' su'we nu ta Ni 'ñaan, chun' cha' ngwaña'an nchka ti' Ndiose cha' ka. ¹² Ngwaña'an ngwa tñan nu y'ni Ni, cha' ka ku'ni tnun nten 'in Ni, xa nu ña'an ne' 'wa se'en

ndi'in ba lo chalyuu; cha' nu bare ni, wa msñi ba cha' 'in Krixtu ti kulo la ke xka ta nten. ¹³ Lo'o ti kwi' ngwaña'an ngwa 'wan bra kan'. Ti kulo ynan wan cha' nu ñi nu ndi'in 'in Krixtu; su'we 'a ngwa tiye wan xa nu ytsa' ne' cha' kan' 'wan, cha' wa ngulaa Ni 'wan 'in cha' kuxi. Msñi wan cha' 'in Krixtu, bra kan' mda Ndiose Tyi'i ykwi' cha' kanun ni' kasiya 'wan, ña'an ti' si wa mji'in ka'an Ni biya' nu 'in ykwi' Ni chun' wan cha' lka wan nten 'in Ni; ti kwi' tñan nu ndukwin Ni cha' ku'ni Ni, kwi' kan' y'ni Ni bra kan'. ¹⁴ Tyi'i Ndiose ni, kan' lka nu nda Ni 'ñaan kulo ndukwa la, cha' ka biya' tian' cha' chañi ku'ni Ni lo'oan sa ña'an nu ndukwin Ni cha' ku'ni Ni lo'o nchga nten 'in Ni; ngi'ni Tyi'i Ndiose cha' ka biya' tian' cha' kulaa ji Ni 'ñaan ta'aan nu msñian cha' 'in Ni. ¡Kan' cha' ndi'in cha' ku'ni tnuan 'in Ndiose, cha' tlyu 'a cha' su'we nu ngi'ni Ni lo'oan!

Nchka ti' Palyu cha' ka biya' su'we la ti' ne' cha' 'in Krixtu

¹⁵ Wa ynaän sa ña'an nu ngi'ni wan ti bra nu msñi su'we wan cha' 'in X'naan Jesús; ndukwin ne' cha' su'we 'a nka tiye wan ña'an wan 'in ta'a msñi wan cha' 'in Ndiose. ¹⁶ Kan' cha' ni, ta'a ti ndyaän xu'we 'in Ndiose cha' 'wan; ndyu'wi tiän' 'wan bra nu ndi'iin ngi'ni tnuñ 'in Ndiose. ¹⁷ Tlyu 'a cha' su'we ndi'in 'in Ndiose Stian, ti kwi' Ndiose nu lka Sti X'naan Jesucristo. Njnaän 'in Ni cha' ta Ni Tyi'i ykwi' Ni 'wan, cha' ngwaña'an ka biya' ti' wan nchga cha' bra kan'; kwa'u Tyi'i Ni 'wan sa ña'an lka Ndiose, lo'o kan' ka xu'wi lyo su'we la wan 'in Ni. ¹⁸ Kwi' ngwaña'an, nchkwiin' lo'o Ni cha' slaa Ni ke wan, cha' ka biya' su'we ti' wan nchga

cha' su'we nu ka 'wan ni, chun' wa ngulo suwi Ni 'wan; tlyu 'a cha' su'we nu ndukwin Ni cha' kaja 'wan, lo'o 'in nchga nten nu msñi cha' 'in Ni. ¹⁹ Njnaän 'in Ni cha' ka biya' su'we ti' wan nchga cha' re, cha' nu ngi'ni 'a Ni tñan ni' kasiya 'ñaan, nchgaan nu msñian cha' 'in Ni. Tñan nu ngi'ni Ni lo'oan cha' kaan nten 'in Ni, ²⁰ ti kwi' tñan tnun lka kan', sa ña'an nu y'ni Ni bra nu mda Ni Tyi'i Ni ngala ni' kasiya 'in Krixtu xiya', cha' ndyu'u yu xa nu ngujwi yu; chun' ndi'in la ndyaa lo'o Ni 'in yu cha' ndyaa tukwa yu la'a se'en kwın 'in Ndiose Sti yu, xka chalyuu se'en nu su'we la nde ni' kwan. ²¹ La kan' lka Krixtu ndloo la 'in nchga nten ni siya ni, ni siya tyempu nde loo la; ja nsu'wi nu tlyu la ke Krixtu la kan', ja nsu'wi xka la nu ka kulo tñan 'in yu. Ja nsu'wi xka x'nan nten chalyuu nu ka 'in tyijin lyo 'in Krixtu; kwi' ngwaña'an la xka chalyuu nde ni' kwan, ja nsu'wi kwi'in kuxi, ja nsu'wi nten cha' 'in Ndiose nu ka tyijin lyo 'in Krixtu. ²² Siya' ti wa nda Ni nchga nan cha' kulo Krixtu tñan 'in ran. Bra kan' mstya Ni 'in Krixtu cha' ka yu ndloo 'in nchga nten nu msñi cha' 'in Krixtu kwenta ska kichen se'en ndi'in ne', kan' cha' lka Ni X'nan nchga nten chalyuu. ²³ Ta'aan nu msñian cha' 'in Krixtu skaa kichen, sa tlyu ti ndi'in cha' 'ñaan lo'o Krixtu. Ña'an ti' si lkaan ska tsu' ya' Krixtu, ngwaña'an lkaan cha' 'in Krixtu, cha' ku'nian tñan nu nsu'wi 'in Ni lo chalyuu. Kwi' ngwaña'an, nchga loo nan nu nsu'wi lo chalyuu, ndi'in nan kan' cha' 'in Krixtu.

2

Ngulaa Krixtu 'ñaan xu'we ti, cha' su'we 'a nka

tiye Ni ña'an Ni 'ñaan

¹ Wa nda Ndiose xka chalyuu 'wan cha' wa ndyu'u Krixtu xiya'. Nu ngwa s'ni la, sa ña'an ngwa si wa mdyii chalyuu 'wan siya' ti, ngwaña'an ngwa 'wan si'ya ki'ya nu mdi'in 'wan lo'o Ndiose, cha' ja mdukwa wan cha' nu nchkwi' Ndiose lo'o wan siya' ti. ² Nu ngwa bra kan', lo'o wan y'ni wan nchga cha' kuxi nu ngi'ni nten chalyuu; mdukwa 'a wan tñan nu ngulo kune' xa'an nu nka ndloo la 'in nchga kwi'in kuxi nu nsu'wi lo chalyuu, ti kwi' cha' kuxi kan' lka nu ndatsaa 'in nten chalyuu cha' ja kunan ne' cha' nu nchkwi' Ndiose. ³ Nchgaan ni, chañi cha' sa ña'an nu ngi'ni ne' kan' cha' kuxi, kwi' ngwaña'an y'nian nu ngwa ti s'ni; y'nian nchga cha' kuxi nu mjñan kasiya 'ñaan. Tñan nu ngwa tian' ku'nian, ti ykwiin' tian, xkwi' tñan kan' y'nian bra kan'; nchga cha' kuxi nu yan kean ti ykwiin' tian, y'nian cha' kan'. Kan' cha' mdi'in cha' ta Ndiose nu ti'í 'ñaan, cha' msin' 'a ti' Ni si'ya cha' kuxi nu y'nian; lo'o su'wa ti ta Ndiose nu ti'í 'ñaan lo'o nchga nten chalyuu bra kan'.

⁴ Lo'o ni, cha' su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan, kan' cha' nchka t'nan 'a ti' Ni 'ñaan, ⁵ kan' cha' nda Ndiose xka chalyuu 'ñaan, cha' wa ndyu'u Krixtu xiya'. Wa mdyii chalyuu 'ñaan, mske' tian' nu ngwa s'ni kan', cha' ja mdukwaan 'aan cha' nu nchkwi' Ndiose lo'oan; lo'o ni, cha' nchka t'nan 'a ti' Ni 'ñaan, kan' cha' wa mdo'o laan 'in cha' kuxi, wa y'ni tyii Ni ki'ya nu ndukwian. ⁶ Wa kana' ti kasiya 'ñaan s'ni, lo'o bra kan' ngulaa Ni 'ñaan, cha' wa ngwa su'wa cha' 'ñaan lo'o Jesús. Sa ña'an nu y'ni Ndiose bra nu mda Ni Tyi'i Ni ngala ni' kasiya 'in Jesucristo xiya', cha' ndyu'u yu xa nu ngujwi

yu, ti kwi' ngwaña'an y'ni Ni lo'oan, cha' mdo'o laan 'in nchga cha' kuxi. Nchka ti' Ni cha' ka su'wa cha' 'ñaan lo'o Jesús, ni siya lo chalyuu re, ni siya la xka chalyuu nu su'we la nde ni' kwan se'en lka Ndiose ndloo la. ⁷ Ska ya' ti y'ni Ni nchga cha' kan', cha' ka biya' ti' nchga nten nu kan lo chalyuu chun' ndi'in la, cha' su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'in nten chalyuu. Cha' su'we 'a nka tiye Jesucristo ña'an Ni 'ñaan, kan' cha' ka biya' tian' cha' ja tsaatii 'a cha' ku'ni Ndiose cha' su'we lo'oan; ⁸ wa ndo'o laan 'in cha' kuxi, cha' nchka t'nán ti' Ndiose 'ñaan bra nu ndyaa ña'an tian' 'in Krixtu. Si'i ska tñan nu ngi'nian ti ykwiin' tian lka kan', ska cha' su'we nu nda Ndiose 'ñaan lka kan'. ⁹ Ja ka chkwi' siye' wan lo'o xka ta nten sikwa, si'i 'wan nu y'ni wan cha' tnun kan', cha' ngwaña'an nchka 'wan ni. ¹⁰ Ndiose ngwiñan Ni 'ñaan ta'aan, kwi' Ni y'ni su'wa Ni cha' 'ñaan lo'o Jesucristo; lo'o ni, nchka ti' Ni cha' xkwi' cha' su'we ti ku'nian xa nu tyi'ian lo chalyuu, cha' wa lka nda Ni ska tñan su'we nu ka ku'nian kwenta skaan lo chalyuu re.

Y'ni Jesús cha' ska ti nten lkaan ta'aan

¹¹ 'Wan ne' Efeso, ta'a msñian cha' 'in Krixtu, tyaa yu'wi ti' wan sa ña'an ngwa wan ti s'ni; xka loo nten ngwa wan bra kan', xka kichen tijyu' la ngula wan, siya' ti ja su'wa cha' 'wan lo'o ne' judío ta'a bare nu ngwa bra kan'. Nchkwi' ne' judío 'wan cha' lka wan nten nu ja nkwan; lo'o ykwi' ne' judío ni, wa nkwan ne', ndukwin ne'. Nu nkwan ne' kan' ni, kan' lka ska señan, ska biya' se'en msi'yu kijin nu ki'yu sñi' ne' judío. ¹² Nten nu ndi'in xka chalyuu lka wan, kan' cha' ja ngwa su'wa cha'

'wan lo'o ne' judío, ne' nu wa ngulo suwi Ndiose 'in nu ngwa s'ni, cha' ka ne' kan' nten 'in Ni. Ja siya' ytsa' Ni cha' kan' 'wan ne' xka la'a tsu' nu ngwa s'ni; ja yu'wi cha' su'we nu kaja 'wan nde loo la, cha' ja ska cha' 'in Ndiose jlyo ti' wan siya' ti lo chalyuu se'en ndi'in wan bra kan'. Ja yu'wi cha' 'wan lo'o Krixtu siya' ti bra kan'.

¹³ Lo'o xka ña'an lka wan ni, ti bra nu ngwa su'wa cha' 'wan lo'o Jesucristo. Nu ngwa s'ni la, ja yu'wi lyo wan 'in Ndiose siya' ti; tijyu' 'a mdi'in Ndiose se'en ndi'in wan, mske' ti' wan. Lo'o ni, kwi' se'en ti ndi'in Ndiose lo'o wan; wa ndyija 'wan ti ka nu lka Ndiose, chun' cha' ngujwi Krixtu lo wsi. ¹⁴ Krixtu lka nu y'ni cha' nchka su'we cha' 'ñaan lo'o Ndiose. Kwi' ngwaña'an, y'ni Krixtu cha' ngwa tiin cha' 'in ne' judío ta'a bare lo'o ne' xka la'a tsu' ta'a wan; kan' cha' ni, wa nchka ska ti cha' 'ñaan ta'aan lo'o ne' kan'. Nu ngwa s'ni, wa yu'wi ska cha' nu mdukun' cha' 'ñaan lo'o ne' kan'; mdatsaa 'a cha' kan' 'ñaan cha' ja ka su'wa cha' 'in ne' judío ta'a ba lo'o xka ta nten siya' ti, cha' ja ngwa tyi'in su'we ba lo'o ne' xka la'a tsu'. ¹⁵ Ti kwi' cha' kula nu ndyaa ña'an 'a ti' ne' judío ta'a ba, kan' lka nu mñi lyo'o 'wa cha' ja ka tiin cha' wsuun kan', cha' nsu'wi 'a ña'an ndatsaa cha' kan' 'wa. Wa y'ni tyii Jesús 'in cha' kula kan' ni, chun' wa ngujwi yu lo wsi; kan' cha' ta'a tyukwaa ta nten ta'aan, wa lkaan ska nten kwi ni, cha' ngwa su'wa cha' 'ñaan lo'o Ndiose. Kwi' ngwaña'an y'ni Jesús cha' kaja ña'an tyi'in su'wean lo'o Ni, ngwaña'an lo'o ta'a ntean. ¹⁶ Ngwaña'an ngwa cha' y'ni tyii Krixtu cha' wsuun nu mdi'in 'wa lo'o wan ne' xka la'a tsu', bra nu ngujwi yu lo wsi; lo'o ni, wa ngwa tiin cha'

'in ta'a tyukwaa ta nten lo'o Ndiose chun' tñan nu wa y'ni Krixtu, cha' nu y'ni Ni cha' nchkaan ska ti nten.

¹⁷ Wa yan Krixtu ni, ykwi' yu ska cha' nu su'we 'a lo'o nchgaan, cha' su'we ti tyi'ian lo'o Ndiose, kwi' ngwaña'an lo'o nchga ta'a ntean; wa ykwi' Krixtu lo'o wan ne' ndi'in tijyu', kwi' ngwaña'an ykwi' yu lo'o ne' judío ta'a ba nu ndi'in kwi' se'en ti. ¹⁸ Lo'o ni, ja n'ni cha' ni siya ne' judío lka ba, ni siya xka ta nten lka wan, ska ti nten lkaan lo'o nchga ta'aan chabiya' 'in Krixtu, ska ti Tyi'i Ndiose ngi'ni cha' xu'wi lyoan 'in Ni; ¹⁹ kan' cha' ni, ja tijyu' ndi'in Ndiose lo'o wan. Chabiya' 'in Ndiose ja lka wan ña'an ti' nten nu mdo'o xka la'a tsu'; nchga chabiya' nu nsu'wi 'in Ndiose wa nda Ni 'wan ni, cha' lka wan nten 'in Ni. Su'wa ndi'in cha' 'wan lo'o nchga ne' xka la kichen nu msñi cha' 'in Ndiose, kan' cha' nchka wan sa ña'an lka si su'wa ti ndi'in wan lo'o Ndiose. ²⁰⁻²¹ Nchga wan nu msñi wan cha' 'in Krixtu, wa lkaan ta'aan; ska ti Krixtu lka ndloo la 'ñaan. Chun' tñan nu y'ni Krixtu, kan' cha' wa nganun su'we cha' 'wan lo'o Ndiose; chun' Krixtu, kan' cha' wa mjwi tñan nu ku'ni skaa wan, cha' ka wan tñan 'in Ni, cha' wa ngwa su'wa cha' 'wan lo'o Ni. Ña'an ti' ska na'an nu su'we 'a ndya', ngwaña'an lka wan. Tsa'a 'a ndukwa kiya' na'an kan', cha' nsu'wi ska kee tlyu kiya' na'an kan' nu nda jwersa 'in na'an kan'; chun' kee kan' ndya' tyukwi ña'aan na'an kan' bra kan'. Lo'o nten nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús ti kulo, lo'o ayman nu ykwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten nu ngwa s'ni, ti kwi' ne' kan' msty'a ne' kiya' cha' kan', cha' msñi wan cha' 'in Ndiose; lo'o ska ti Krixtu lka nu nduun loo la

'wan. ²² Wa ngwa su'wa cha' 'wan lo'o Krixtu; kan' cha' ni, lo'o wan, lo'o nchga nten nu msñi cha' 'in Ndiose nchga kichen, nchka su'wa cha' 'wan lo'o Ndiose. Lo'o kan' ka tyi'in Ndiose lo'o wan, lo'o Tyi'i Ni nu wa nda Ni 'wan.

3

Tijyu' nda'an Palyu, cha' nchkwi' yu cha' 'in Krixtu lo'o ne' xka la'a tsu'

¹ Si'ya cha' nu nchkwiin' lo'o wan re, kan' cha' ka'an cha' njñaän 'in Krixtu cha' 'wan. Ti kwi' Palyu lkaän; nsu'wiin ni' ña'an chkwani, chun' nchkwiin' cha' 'in Jesucristo lo'o nten, chun' ndayaän' 'wan ni siya ja lka wan ne' judío. ² Wa ngwa biya' ti' wan cha' Ndiose nda tñan kan' 'ñaän, cha' tayaän' 'wan, cha' nu su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan. ³ Wa ytsa' Ni 'ñaän sa ña'an nu nchka ti' Ni cha' ku'ni Ni lo chalyuu. Ni siya ja ytsa' Ni 'in nten s'ni sa ña'an nan ku'ni Ni lo chalyuu, sa la ni wa ytsa' Ni cha' kan' 'ñaän, ti kwi' cha' nu ndukwa lo kityi ti s'ni, cha' ka chalyuu ni, kan' lka cha' nu nda'aän lo kityi re cha' tsaa se'en ndi'in wan. ⁴ Bra nu chkwani wan lo kityi re, bra kan' ka biya' ti' wan cha' nu nchkwiin' lo'o wan cha' 'in tñan nu nchka ti' Krixtu ku'ni lo chalyuu. ⁵ Ja tukwin ngwa biya' ti' cha' kan' tyempu nu wa mdijin. Sa bra ni, lo'o Tyi'i Ndiose wa ngwa'u Ni cha' kan' 'in nten nu ngi'ni tñan 'in Ni, kwi' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús ti kulo. Kwi' ngwaña'an, ngwa'u Ni cha' kan' 'in ne' nu ti nchkwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten ni. ⁶ Ja ya kunan nten chalyuu cha' nu wa ytsa' Ni 'ñaän. Nde ña'an ndyo'o cha' kan': Nten nu ja lka ne' judío ni, ka ne' kan' ti kwi'

sa ña'an lka ne' judío nu ndi'in cha' 'in lo'o Ndiose, bra nu ka biya' ti' ne' cha' 'in Krixtu; si xñi ne' kan' cha' 'in Jesucristo, lo'o ne' kan' ka su'we kasiya 'in ne' tloo Ndiose bra kan'. Ka su'wa cha' 'in ta'a tyukwaa ta nten bra kan', bra nu xñi ne' sa tlyu ti cha' 'in Krixtu. Lo'o nten nu ja lka ne' judío, kaja nchga cha' nu wa ykwi' Ndiose cha' kaja 'in ne' lo'o Jesucristo.

⁷ Wa nda Ndiose tñan kan' 'ñaän cha' tsa'aän chkwii'n lo'o nten, ni siya tijyu' ndi'in ne', chun' cha' su'we 'a nka tiye Ndiose ña'an Ni 'ñaän. Tlyu 'a tñan y'ni Ni lo'oün cha' kaän tñan kan', ⁸ ni siya ja su'ween siya' ti. Su'we la ya ña'an ti nten nu msñi cha' 'in Ndiose ti kulo la, nxke' tiän', lo'o nda Ni chabiya' 'ñaän cha' tsa'aän se'en ndi'in nten nu ndi'in xka la'a tsu'. Su'we 'a tñan nda Ni 'ñaän, cha' katsaän' cha' su'we kan' 'in nten, ni siya ti ji 'a ka jlyo su'we tiän' nchga cha' su'we nu ngi'ni Krixtu lo'o nten. ⁹ Wa ykwi' Ni lo'oün sikwa. Ndiose nu ngwiñan nchga nan nu nsu'wi lo chalyuu, nchka ti' Ni cha' kwa'uün cha' kan' 'in nchga nten, cha' ka biya' ti' ne' sa ña'an tñan nu nchka ti' Ni cha' ku'ni ne' bra kan'. Nu ngwa s'ni, ja ya kunan nten ña'an cha' nu ngwa ti' Ndiose ku'ni Ni Krixtu; ¹⁰ lo'o ni, ka biya' ti' nchga kwi'in nu nka ndloo la nde ni' kwan, bra nu ña'an kwi'in kan' 'in nten chalyuu nu ngi'ni tnun 'in Krixtu sa tlyu ti. Lo'o kwi'in nu ngwa ti' tyijin lyo 'in Ndiose nu ngwa s'ni, lo'o kwi'in kan' ka biya' ti' cha' nchka la 'in Ndiose ke ska nan nu ngwiñan Ni. ¹¹ Y'ni Ni cha' tnun kan', bra nu msu'wa Ni 'in X'naan Jesucristo cha' yan Ni lo chalyuu, ti kwi' sa ña'an nu ngwa ti' Ni ku'ni Ni ti bra nu ja ya tya' chalyuu. ¹² Lo'o

ni, wa nsu'wi chabiya' 'ñaan cha' xu'wi cha' 'ñaan lo'o Ndiose chabiya' 'in Jesucristo; tyukwi ti kasiya 'ñaan ka chkwian' lo'o Ndiose cha' wa msñian cha' 'in Jesucristo nu lka Sñi' Ni. Lo'o ngwaña'an, ja ndi'in cha' kutsean bra nu chkwian' lo'o Ndiose. ¹³ Kan' cha' ni, chkwiiñ' lo'o wan cha' ja ka ndaja ti' wan, cha' ja kulaa ya' wan 'in Ndiose. Ni siya tyijiin chin' nu ti'i se'en ndi'iin re cha' 'wan, ska cha' su'we 'wan lka cha' kan'.

Su'we 'a nka tiye Krixtu ña'an Ni 'in nten

¹⁴ Ndyuun xtyiin' cha' chkwiiñ' lo'o Ndiose nu lka Sti X'naan Jesucristo sikwa. ¹⁵ Ti kwi' Ndiose nda chabiya' cha' lu'u nchga nan, cha' ngwiñan Ni nchga loo nten, ni siya nde ni' kwan, ni siya lo chalyuu. Kwi' ngwaña'an, nda Ni nin nchga nan. ¹⁶ Nchkwiiñ' lo'o Ndiose Stian cha' 'wan; ka'an 'a cha' su'we nsu'wi 'in Ndiose, kan' cha' ka 'in Ni taya' Ni 'wan. Njñaän 'in Ni cha' ta Ni jwersa nu kanun ni' kasiya 'wan, cha' ka ngula la ti' ni' kasiya 'wan chun' nda Ndiose Tyi'i ykwi' Ni cha' tyi'in lo'o wan; ¹⁷ njñaän 'in Ni cha' ka biya' ti' wan cha' nganun Tyi'i ykwi' Jesús ni' kasiya 'wan, bra nu msñi su'we wan cha' 'in Ndiose; njñaän 'in Ni cha' su'we xu'wi tiye wan siya' ti 'in ta'a nten wan, cha' su'we 'a xñi suun cha' kan' ni' kasiya 'wan; ¹⁸ njñaän 'in Ni cha' ka biya' ti' wan sa ña'an ngi'ni Krixtu lo'oan, cha' su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaan. Cha' su'we nka tiye Krixtu lo'o ta'aan nu lkaan nten chalyuu, ka biya' tian' cha' ngwaña'an ku'ni Ni lo'o nchga nten, chun' su'we nsu'wi tiye Ni 'in ne', ni siya nten nu tnun nchka, ni siya nten nu ti'i. ¹⁹ Kan' cha' nchka tiän' cha' ka biya' su'we ti' wan cha' su'we 'a nka tiye Krixtu ña'an Ni 'ñaan,

ni siya ska cha' tlyu 'a nu ja nchka ka biya' su'we tian' lka cha' kan'. Lo'o ngwaña'an, nchka tiän' cha' tyi'in Ndiose lo'o nchga wan, cha' ja xu'wi tiye wan 'in xka la cha' nu kuxi siya' ti.

²⁰ Su'we sikwa. Chkwian' cha' tlyu 'a lka Ndiose. Nchka 'a 'in Ni, ngi'ni Ni kwenta 'in nchga cha' nu njñaan 'in Ni, ni siya ti ji chkwian' lo'o Ni; ja nchka ka biya' tian' sa ña'an ngi'ni Ni nchga cha' kan'. Ti kwi' Ndiose ngi'ni tñan lo'oan, la ni' kasiya 'ñaan siya' ti, cha' ku'ni Ni nchga tñan nu nchka ti' Ni ku'ni Ni lo'oan. ²¹ ;Ku'ni tnuan 'in Ndiose sikwa, nchgaan nu ngi'ni tnuan 'in Ni tsa tlyu ti; ti kwi' ti cha', tlyu 'a lka Ni chun' tñan nu y'ni Jesucristo! ;Ngwaña'an ka 'in Ni tyukwi tyempu lo chalyuu, kwi' ngwaña'an ja tsa tii 'a cha' 'in Ni siya' ti! Ngwaña'an ka sikwa.

4

Su'wa ndi'in cha' 'ñaan ta'aan nu wa msñian cha' 'in Krixtu

¹ Presu lkaän ni, cha' nchkwii'n' cha' 'in nu nka X'naan lo'o nten. Nchkwii'n' lo'o wan ni, cha' su'we ti ku'ni wan lo'o xka ta nten; sa ña'an nchkwii' cha' 'in Ndiose nu y'ni xa'an wan ti kulo, bra nu ngulo suwi Ni 'wan, ti kwi' ngwaña'an ku'ni wan lo'o xka ta nten. ² Ja ku'ni siye' wan lo'o ta'a nten wan, su'we ti chkwii' wan lo'o nchga nten, ku'ni wan cha' tlyu ti' 'in ne'; kwi' ngwaña'an, taya' wan 'in ne', cha' ka biya' ti' xka ta nten cha' chañi cha' su'we 'a nka tiye wan lo'o ta'a nten wan. ³ Ku'ni wan tñan sikwa, lo'o ngwaña'an taya' Tyi'i Ndiose 'wan, cha' nchga tsan ska ti cha' xu'wi tiye wan lo'o nchga ta'a ndi'in cha' 'wan lo'o Krixtu.

Ngwaña'an ka su'wa cha' 'wan lo'o ta'a wan, cha' ka tyi'in su'we ti wan lo'o ne'. ⁴ Ta'aan nu msñian cha' 'in Krixtu, ska ti nten lkaan, ska ti Tyi'i Ndiose ndi'in lo'oan; ti kwi' ti cha', su'wa ti ngataan 'in cha' su'we nu ta Ndiose 'ñaan chalyuu nde loo la, kan' cha' wa ngulo suwi Ni 'ñaan. ⁵ Ska ti X'naan ta'aan, ska ti cha' ndyaa ña'an tian' cha' 'in Krixtu, ska ña'an ti ndyukwatyaan cha' 'in Krixtu, ⁶ cha' ska ti Ndiose 'ñaan, ti kwi' Ni kan' lka Ni Stian ta'aan, ngwaña'an ti kwi' Ni ndi'ya loo la Ni 'ñaan. Ngi'ni Ni tñan lo'o nchga nten nu wa msñi cha' 'in Ni; kwi' ngwaña'an, ndi'in Ni lo'o nchga nten 'in Ni.

⁷ Wa nda Ni ska tñan 'in Ni cha' ku'nian kwenta skaan; sa ña'an nu y'ni Krixtu cha' kaan kwenta skaan, ngwaña'an ka ku'nian tñan kan'. ⁸ Ndukwa cha' re lo kityi kula kan':

Bra nu mdo'o Ni ndyaa Ni nde ni' kwan, ndyaa lo'o Ni 'in ka'an 'a nten nu ngwa presu lo chalyuu.

Bra kan' mda Ni tyun loo cha' su'we 'in nten chalyuu nu msñi cha' 'in Ni.

Ngwaña'an nchkwi' kityi kan'.

⁹ ¿Ni cha' lka nchkwi' kityi kan' cha' “wa ndyaa Ni nde ni' kwan”? Cha' ti kulo wa mbi'ya Ni yan Ni lo chalyuu nde se'en ndi'ian, nan ne' kuxi, kan' cha' nchkwi' kityi ngwaña'an. ¹⁰ Ti kwi' Jesús nu mbi'ya lo chalyuu, kan' lka nu mdo'o ndyaa nde se'en nu tlyu la, nde se'en ndi'in Ndiose nde ni' kwan. Lo'o ni, wa nsu'wi Tyi'i ykwi' Jesús tyukwi ña'an lo chalyuu, tyukwi ña'an nde ni' kwan. ¹¹ Cha' tyun loo chabiya' nda Jesús 'in nten chalyuu, kan' cha' ka ku'ni nten tñan nu nda Ni 'in ne'

cha' ku'ni ne': Ti kulo wa nda Krixtu tñan kan' 'in nten nu y'ni xa'an cha' 'in yu; bra kan' nda Ni tñan 'in nten nu ka chkwi' nan lka nu wa ku'ni ti Ndiose lo chalyuu; lo'o xka ta nten ni, mjwi chabiya' cha' katsa' ñi ne' 'in nten sa ña'an nu ka tyo'o laa ne' 'in nchga cha' kuxi; kwi' ngwaña'an, nda Ni chabiya' 'in nten nu tyuun loo la 'in ta'a nten ne', cha' ka ne' kan' mstru, cha' kwa'u ne' kan' cha' 'in Ndiose 'in ta'a nten ne'. ¹² Ngwaña'an y'ni xu'we Ni 'ñaan, ta'aan nu ndi'in cha' 'ñaan lo'o Ni, cha' ka ku'nian tñan 'in Ni, cha' kanun tsaa la cha' kan' ni' kasiya 'ñaan nan nu msñian cha' 'in Krixtu sa tlyu ti. ¹³ Lo'o ngwaña'an ta'aan, ska ña'an ti ka xñian cha' 'in Krixtu, ska ña'an ti ka xu'wi lyoan 'in Jesús nu lka ska ti Sñi' Ndiose. Bra kan' kaan nten nu tyukwi ti tiye, kaan sa ña'an nu nchka ti' Krixtu cha' kaan. ¹⁴ Bra kan' ja ku'nian sa ña'an nu ngi'ni nu xuwe ti nu ta'a ti nxa'an tñan 'in, bra nu ndi'in jya ne'; ja taan chabiya' cha' tsaa lo'o ne' 'ñaan xka tuwiin, bra nu chkwi' ne' lo'oan ska cha' nu ja ya kunaan. Nsu'wi 'a cha' kwiñi nu nchkwi' nten lo'oan, kwi' nten nu nchka 'a nchkwi', nten nu nchka 'a ti' cha' tsaa lo'o 'ñaan tuwiin kuxi. ¹⁵ Xka ña'an ku'nian. Chkwian' lo'o nten nchga cha' nu ñi nu nsu'wi 'in Ndiose; kwa'uan 'in ne' cha' su'we 'a nka tiyeañ ña'aan 'in nchga nten, cha' ndi'in cha' xñi su'weañ nchga cha' 'in Krixtu, cha' ka su'wa cha' 'ñaan lo'o Ni. Lo'o Krixtu ni, ti kwi' nka ndloo la 'ñaan ta'aan nu msñian cha' 'in Ni sa tlyu ti; ¹⁶ chabiya' 'in Krixtu, kan' cha' lkaan ska ti nten tloo Ndiose. Nsu'wi tñan cha' ku'nian kwenta skaan; ndi'in cha' tayaan' 'in ta'aan cha' ja xñi ne' xka tuwiin kuxi, cha' ngwaña'an su'wa ti ka tiyeañ lo'o ta'aan. Si su'we ti ndi'ian lo'o ta'aan, bra kan'

sa tlyu ti tayaan' 'in ta'aan, cha' kanun tsaan la cha' 'in Jesús ni' kasiya 'ñaan skaan, chun' su'we 'a nka tiyeaan ña'aan 'in ta'aan.

Chalyuu kwi nu mjwi 'ñaan chabiya' 'in Krixtu

¹⁷ Chabiya' 'in ykwi' X'naan chkwiin' chin' lo'o wan ni. Nchka tiän' kuloün tñan 'wan cha' ja ku'ni wan sa ña'an nu ngi'ni nten nu ja nsu'wi lyo 'in Ndiose siya' ti; nchga cha' kuxi nu ndi'ya ke ne', xkwi' ngwaña'an ngi'ni ne' kan' lo chalyuu. Tintu 'a ngi'ni ne' kan', ¹⁸ tla 'a chalyuu 'in ne' siya' ti; kan' cha' ja nchka ka biya' ti' ne'. Ja ndi'in cha' 'in ne' kan' lo'o chalyuu kwi nu wa nda Ndiose 'ñaan cha' tyi'iin su'ween tian, chun' cha' ja jlyo ti' ne' kan' siya' ti, cha' ja xlyaa ne' xñi ne' ska cha' nu ñi. ¹⁹ Ja nsu'wi cha' jyu'u 'in ne' kan', kan' cha' ka'an 'a cha' kuxi ngi'ni ne', lo'o nda ne' chabiya' 'in nchga cha' kuxi cha' tyijin lyo ran 'in ne'. Ja tukwin ka tyuun loo la 'in ne' kan' bra nu ngi'ni ne' nchga cha' chen ña'an lo'o ta'a ne'. ²⁰ 'Wan ni, ja ngwa'u Krixtu 'wan cha' ku'ni wan cha' kuxi ngwaña'an. ²¹ Chañi cha' wa ynan wan cha' 'in Krixtu, wa y'ni xa'an su'we wan cha' nu ñi 'in Jesús nu ngwa'u nten 'wan; ²² kan' cha' ku'ni tyii wan cha' kuxi nu y'ni wan nu ngwa s'ni. Ka'an 'a cha' ndatsaa cha' kuxi kan' 'wan nu ngwa bra kan', mdiya 'a ti' wan cha' kuxi kan', lo'o siya' ti kana' chalyuu 'wan si'ya cha' kuxi kan'. ²³ Ndi'in cha' ku'ni kwi Ndiose nchga cha' nu nsu'wi ni' kasiya 'wan, lo'o nchga cha' nu ki'ya ke wan; ²⁴ ndi'in cha' xñi su'we wan cha' 'in Ndiose, cha' xka ña'an ku'ni wan se'en ndi'in wan lo chalyuu, cha' ka ku'ni wan sa ña'an nu nchka ti' Ndiose cha' ku'ni wan. Kan' cha' xkwi'

cha' nu su'we ku'ni wan lo chalyuu, xkwi' cha' nu luwi ku'ni wan, si chañi cha' lka wan nten 'in Ndiose.

²⁵ Ja chkwi' wan cha' kwiñi lo'o ta'a nten wan sikwa; xkwi' cha' nu ñi ti chkwi' wan lo'o ta'a wan, cha' ska ti nten lkaan, ska ti cha' ndi'in 'ñaan lo'o ta'aan. ²⁶ Ndiya bra msin' ti' wan, kan' cha' ki'ya wan kwenta cha' ja kanun ki'ya 'wan chun' ndi'in la; ja su'we si kasin' ti' wan tyukwi tsan, sa tyijin ti kasin' ti' wan. ²⁷ Ja siya' ta wan chabiya' 'in kune' xa'an, cha' tyijin lyo 'wan.

²⁸ 'Wan nu y'ni wan kunan nan nu nsu'wi 'in nten ti ngwa xkan', ndi'in cha' kulaa ya' wan 'in cha' kuxi kan' ni. Kunaan wan tñan su'we la nu ku'ni wan; su'we la si ku'ni wan tñan lo'o ya' wan, cha' ngwaña'an kaja chin' nan nu ta wan 'in ta'a wan nu lyiji nan 'in.

²⁹ Ja chkwi' 'a wan cha' ti'í lo'o ta'a nten wan, kunaan wan cha' su'we ti nu chkwi' wan lo'o ta'a wan; kunaan wan sa ña'an nu ka taya' wan 'in ne' cha' sten la ne' cha' 'in Ndiose, cha' kanun ska cha' su'we ni' kasiya 'in ne' bra nu kunan ne' cha' nu chkwi' wan. ³⁰ Ja ku'ni wan cha' ka xi'in ti' Tyi'i Ndiose; nu lka Tyi'i Ndiose ni, sa ña'an lka si wa mstyia Ndiose biya' 'in Ni chuan', cha' lkaan nten 'in Ni, ngwaña'an ndyo'o cha' kan'. Lo'o kanun cha' kan' chuan' sa ña'an bra nu tsaa tii chalyuu 'ñaan, bra nu tiya tsan nu kulaa ji Ni 'ñaan.

³¹ Ku'ni tyii wan nchga cha' kuxi nu nsu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan sikwa; lo'o cha' ti'í ti' wan 'in ne', lo'o cha' msin' ti' wan 'in ne', ku'ni tyii wan nchga cha' kuxi kan'. Ja ta 'a wan ki'ya 'in ta'a wan, ja chkwi' wan kwentu 'in ta'a wan, ja siya' chkwi' wan cha' kuxi lo'o ta'a wan.

³² Xka ña'an ku'ni wan ni. Xkwi' su'we ti ku'ni wan lo'o ta'a nten wan, ku'ni wan cha' tlyu ti' 'in ta'a nten wan; ku'ni wan cha' tlyu ti' 'in ne' 'in ki'ya nu y'ni ne' lo'o wan, cha' ngwaña'an wa y'ni Ndiose cha' tlyu ti' 'ñaan cha' 'in Krixtu.

5

Ndi'in cha' ku'nian cha' su'we bra nu ndi'ian lo chalyuu, cha' lkaan sñi' Ndiose

¹ Su'we 'a nka tiye Ndiose ña'an Ni 'wan, cha' lka wan sñi' Ni; kan' cha' ndi'in cha' ku'ni wan sa ña'an nu ngi'ni Ndiose. ² Su'we ti xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan, cha' kwi' ngwaña'an su'we 'a nka tiye Krixtu ña'an 'ñaan. Bra nu yan Jesús lo chalyuu, mslyaa yu mda yu tyukwi ña'an yu cha' ngwa yu ska lomstan 'in Ndiose cha' 'ñaan. Su'we 'a ngwa tiye Ndiose bra kan'.

³ Lo'o ni, cha' lka wan nten 'in Ndiose, ja su'we si xkwi' cha' 'in nu kuna'an nda'an cha' tiye wan, ja ska cha' chen ña'an ku'ni wan lo'o nten; ni ja siya' chkwi' wan cha' kan' lo'o ta'a nten wan, ja xitukwi ti' wan cha' su'we nu nsu'wi 'in nten. ⁴ Ja ndi'in cha' chkwi' wan cha' kuxi. Ti kwi' ti cha', ja chkwi' wan cha' tintu, cha' wxtye, ja chkwi' wan ska cha' nu mna' lo'o ta'a nten wan; su'we la si tya wan xu'we 'in Ndiose. ⁵ Ska cha' nu ñi 'a lka re: Nten nu ngwaña'an xkwi' cha' kuxi ngi'ni, ja kaja chabiya' tyaa ne' kan' nde se'en ndi'in Ndiose lo'o Krixtu chun' ndi'in la, bra nu ka Ni ndloo la; nten nu xkwi' cha' 'in nu kuna'an nda'an cha' tiye ne', nten nu ngi'ni cha' chen ña'an, nten nu nxitukwi ti' ska nan, ja kaja chabiya' tyaa ne' kan' nde se'en ndi'in Ndiose. (Bra nu nxitukwi tian' ska nan ni,

sa ña'an si nu ngi'ni tnuan 'in ska jo'o, ngwaña'an nchka ti' cha' kan'.⁶ Ja ta wan chabiya' cha' tyijin lyo nten 'wan lo'o ya ña'an ti cha' kwiñi. Si'ya cha' kuxi kan' msin' 'a ti' Ndiose 'in nten chalyuu nu ja nnan cha' nchkwi' Ni; lo'o lye 'a ta Ni nu ti'í 'in ne' kan' bra nu tyii chalyuu.⁷ Kan' cha' nchkwiin' lo'o wan, cha' ja sten yu'wi wan lo'o nten nu ngi'ni ngwaña'an.

⁸ Nu ngwa s'ni, siya' ti tla chalyuu 'wan; lo'o ni, wa ndiya xka chalyuu 'wan, ti bra nu msñi wan cha' 'in X'naan Jesús. Sa ña'an ngi'ni nten nu ndi'in lo xaa 'in Krixtu, ngwaña'an ndi'in cha' ku'ni wan se'en ndi'in wan lo chalyuu ni.⁹ Lo'o ni, wa ndi'in xaa luwi 'in Ndiose ni' kasiya 'wan, kan' lka nu ngi'ni lo'o wan cha' ku'ni wan cha' su'we ti; ngi'ni Ni cha' su'we 'a ka tiye wan ña'an wan 'in xka ta nten, cha' xkwi' cha' nu ñi chkwi' wan.¹⁰ Kunaan wan nchga cha' su'we nu nchka ti' ykwi' X'naan cha' ku'ni wan, lo'o bra kan' ku'ni xa'an wan cha' su'we kan'.¹¹ Ja xu'wi cha' 'wan lo'o nten nu xkwi' cha' ndi'in jya ti, nten nu ngi'ni xkwi' cha' tintu ti, si'ya cha' tla 'a chalyuu nu ndi'in ne'; chkwi' wan lo'o ne' kan', cha' ka biya' ti' ne' cha' kuxi 'a ngi'ni ne'.¹² Ndiya cha' kuxi nu ngi'ni nten mnan ti; ka jyu'u 'a tian' bra nu chkwian' 'in cha' kuxi nu ngi'ni nten kan'.¹³ Bra nu tyija lyo sa ña'an nchka cha' kuxi kan' 'in ta'a nten ne', bra kan' su'we 'a ka biya' ti' nchga nten cha' kuxi nu ngi'ni ne'. Laa 'a ndi'in nchga cha' xa nu wa ndyija lyo cha' kan' lo xaa 'in Jesús.¹⁴ Kan' cha' nchkwi' kityi kula cha' re:

Xaa ti' wan, cha' ña'an ti' si laja' wan, ña'an ti' si ngujwi wan, ngwaña'an ngi'ni wan si'ya

ki'ya nu ndi'in 'wan.

Ja xu'wi 'a cha' 'wan lo'o cha' kuxi, cha' bra kan' ta
Krixtu xaa nu xu'wi ni' kasiya 'wan.
Ngwaña'an nchkwi' kityi kan'.

¹⁵ Su'we sikwa, kuwe su'we ti' wan sa ña'an nu ku'ni wan bra nu ndi'in wan lo chalyuu; ja ku'ni wan sa ña'an nu ngi'ni nten nu ja nnan siya' ti, ku'ni wan sa ña'an nu ngi'ni nten nu su'we ti cha' nda'an tiye. ¹⁶ Kunaan wan cha' su'we nu ku'ni wan xa nu ndi'in wan lo chalyuu, cha' ja xu'wi cha' 'wan lo'o cha' kuxi nu ngi'ni xka ta nten chalyuu; ¹⁷ ja ku'ni wan cha' tintu sikwa, ku'ni xa'an wan nchga cha' nu nchka ti' ykwi' X'naan cha' ku'ni wan lo chalyuu. ¹⁸ Ja ka ku'wi wan; ngi'ni ñu'un 'a kune' xa'an 'in nten cha' kana' chalyuu 'in ne', si'ya cha' ku'wi 'in ne'. Xka ña'an ku'ni wan, cha' ka taya' Tyi'i Ndiose 'wan lo'o nchga tñan nu ku'ni wan lo chalyuu. ¹⁹ Kula tu'wa wan nchga lo kantu 'in Ndiose bra nu tyo' ti'in wan lo'o ta'a wan cha' ku'ni tnun wan 'in Ni, ni siya salmos nu ndukwa lo kityi ti s'ni, ni siya ya ña'an ti kantu nu nchkwi' cha' 'in Ndiose nu ki'ya ke wan; tyukwi ti tiye wan ku'ni tnun wan 'in Ndiose lo'o kantu kan'. ²⁰ Nchga bra su'we cha' tya wan xu'we 'in Ndiose Stian chabiya' 'in X'naan Jesucristo; tya wan xu'we 'in Ni cha' 'in nchga cha' nu nchka 'wan, ni siya cha' su'we, ni siya cha' nu ja su'we.

Xa wa msñi ne' cha' 'in Ndiose ta'a tyukwaa ne' lo'o kwilyo'o ne'

²¹ Tukwa su'we wan cha' nu nchkwi' kwilyo'o wan chabiya' Ndiose.

22 'Wan ne' kuna'an ni, sa ña'an nu ndukwaan cha' nu nchkwi' Ndiose X'naan, ngwaña'an tukwa wan cha' nu nchkwi' kwilyo'o wan lo'o wan. 23 Ndloo la lka ska yu ki'yu 'in kwilyo'o yu. Kwi' ngwaña'an, Krixtu nka ndloo la 'in nchga nten nu ngi'ni tnun 'in Ni sa tlyu ti; Krixtu lka nu ndlaa 'in nchga nten 'in yu, cha' ja ku'ni ñu'un nu kuxi 'in ne' lo'o ta'a ne'. 24 'Wan ne' kuna'an ta'a msñian cha' 'in Krixtu, ndi'in cha' ku'ni tnun wan 'in kwilyo'o wan; sa ña'an nu ndukwa wan tñan nu ndlo Krixtu, nchga ta'a wan nu ngi'ni tnun wan 'in Krixtu sa tlyu ti, ngwaña'an tukwa wan nchga tñan nu kulo kwilyo'o wan 'wan.

25 'Wan yu ki'yu ni, su'we xu'wi tiye wan ña'an wan 'in kwilyo'o wan, cha' kwi' ngwaña'an su'we 'a nka tiye Krixtu ña'an Ni 'in nten 'in Ni lo chalyuu; kan' cha' mslyaa yu cha' ngujwi yu lo wsi cha' kulaa 'in nten nu xñi cha' 'in Ni chun' ndi'in la. 26 Ngwa ti' Jesús cha' kunan nten nu xñi cha' 'in Ni nchga cha' nu nchkwi' yu, kan' cha' ngujwi yu cha' kaja ña'an ku'ni luwi Ni 'in ne' kan', cha' ka ku'ni tyii Ni ki'ya nu ndi'in 'in ne', cha' ta Ni chalyuu kwi 'in ne'. Ngwaña'an y'ni Jesús cha' ska ya' ti ka ne' kan' nten 'in Ni. Lo'o kan' ka tukwatya nten 'in ne' kan' cha' 'in Jesús. 27 Ngwa ti' Krixtu cha' tyi'in nten 'in Ni se'en ndi'in Ndiose bra nu tyii chalyuu; tlyu 'a cha' su'we ka xa nu tyi'ian sa tlyu ti se'en ndi'in ykwi' Ndiose, xa nu luwi tiyeen, xa nu ja ndukwian ki'ya, xa nu ja ndi'in 'a yuwe' 'ñaan, cha' nu ja lo'o xka la cha' kuxi 'ñaan, cha' ja nchka ti' Ndiose ña'an Ni ska cha' nu kuxi. 28 'Wan yu ki'yu nu ndi'in kwilyo'o wan ni, ndi'in cha' tiya ti' wan 'in kwilyo'o wan,

ndi'in cha' chka t'nan ti' wan 'in kwilyo'o wan, sa ña'an nu ndiya ti' wan 'wan, ti ykwi' ti wan. Xa nu ndiya tian' 'in kwilyo'oan, ngi'nian ska cha' su'we lo'oan, ti ykwiin' tian bra kan', ²⁹ cha' ja skaan ngi'nian cha' kuxi lo'oan, ti ykwiin' tian. Nchkuun su'wean, ña'ansiin su'wean 'ñaan, ti ykwiin' tian; kwi' ngwaña'an nchka t'nan ti' Krixtu 'in nten 'in Ni, ³⁰ cha' ska ta ti nten ka ta'aan cha' 'in Krixtu, cha' nsu'wi tñan nu ku'ni nchgaan cha' 'in Ni. ³¹ Nde ndiya ska cha' nu ndukwa lo kityi kula: “Ska nten nu ndyiji kwilyo'o ndi'in cha' ska ta tyi'in yu lo'o kwilyo'o yu; ja ndi'in 'a cha' tyi'in yu lo'o sti yu lo'o jya'an yu. Lo'o kan', ska ti nten ka ta'a tyukwaa ne' kan' cha' 'in Ndiose siya' ti” ndukwin kityi kan'. ³² Tnun 'a cha' nchkwi' kityi kula kan'. Nxke' tiän' cha' cha' 'in Krixtu nchkwi' kityi kan', ngwaña'an cha' 'ñaan ta'aan nu ngi'niin tnuan 'in Ni sa tlyu ti, kan' lka cha' nu nchkwi' Ndiose lo kityi kan'. ³³ Lo'o ngwaña'an, nchkwi' kityi kan' cha' 'in nchga wan, cha' 'wan yu ki'yu, chka t'nan ti' wan 'in kwilyo'o wan sa ña'an nu nchka t'nan ti' wan 'wan, ti ykwi' ti wan. Lo'o 'wan ne' kuna'an wan, ndi'in cha' ku'ni tnun wan 'in kwilyo'o wan.

6

¹ 'Wan yu kune' ni, tukwa wan tñan nu kulo ne' kula 'wan, cha' ngwaña'an nchka ti' Ndiose X'naan cha' ku'ni wan. ² Ska cha' nu ykwi' Ndiose lo'o nten ti kulo lka cha' re: “Tukwa wan cha' nu nchkwi' sti wan, cha' nu nchkwi' jya'an wan.” Lo'o ndiya xka cha' nu ykwi' Ndiose lo'oan si ku'nian ngwaña'an: ³ “Ka su'we ka tiye wan bra kan', ka'an

yijan talo wan tyi'in wan lo chalyuu bra kan'" ndukwin Ndiose.

⁴ 'Wan nu lka wan sti nu xuwe ni, ja ta wan se'en cha' tyi'in wsuun wan lo'o sñi' wan. Bra nu ngi'ni ku'u wan 'in sñi' wan, ka'ni ne' chin' si chañi ndiya cha' kuxi ngi'ni ne'; kwa'u su'we wan 'in ne' cha' kunan ne' cha' nu nchkwi' X'naan.

⁵ 'Wan, msu nu msi'i nten 'wan cha' ku'ni wan tñan 'in ne' xu'we ti, ku'ni wan nchga tñan nu kulo x'nan wan 'wan lo chalyuu. Kuwe chin' ti' wan sa ña'an nu ku'ni wan tñan 'in ne', cha' tyukwi ti tiye wan ku'ni wan tñan kan'; ku'ni wan tñan kan' sa ña'an lka si ngi'ni wan tñan 'in Krixtu.

⁶ Ku'ni wan tñan 'in ne' sikwa; ja ku'ni wan tñan kan' cha' kanun su'we ti wan lo'o ne', xa nu nduun ti ne' nsñi ne' kwenta 'wan si ngi'ni wan tñan. Su'we la si tyu'wi ti' wan cha' ti kwi' msu 'in Krixtu lka wan ni, kan' cha' tyukwi ti tiye wan ku'ni wan nchga tñan nu nchka ti' Ndiose cha' ku'nian.

⁷ Su'we ti ku'ni wan nchga tñan sikwa, tyu'wi ti' wan cha' tñan 'in ykwi' X'naan lka nu ngi'ni wan, si'i tñan 'in nten chalyuu ti. ⁸ Ja n'ni cha' ni siya msu nu msi'i ti nten lka wan, ni siya msu nu ndi'in su'we ti lka wan; wa jlyo tian' cha' nda X'naan cha' su'we 'in nchga nten nu su'we ngi'ni tñan cha' 'in Ni.

⁹ 'Wan x'nan msu ni, kwi' ngwaña'an ndi'in cha' ña'ansiin su'we wan 'in msu 'wan. Ja xitsen wan 'in ne', ja ku'ni tlá wan 'in ne' kan'; tyaa yu'wi ti' wan cha' ska ti X'naan nu nduun loo la 'wan lo'o ne' kan', lo'o ska ti biya' ngi'ni Ni lo'o nchga nten.

Ya' xñan nu kunanjo'o 'in ne' nu msñi cha' 'in Krixtu, cha' xuun ne' lo'o kune' xa'an

¹⁰ Lo'o ni, ndi'in cha' chka ngula la ti' wan ni' kasiya 'wan, cha' su'wa ti ngi'ni wan tñan lo'o ykwi' X'naan, lo'o ngwaña'an tnun 'a jwersa nsu'wi 'in Ndiose. ¹¹ Nchga bra tya'an cha' tiye wan cha' 'in nchga cha' nu wa ykwi' Ndiose lo'o wan, cha' ka ku'ni wan kwenta 'wan, ti ykwi' ti wan, cha' ja kwiñi lyo'o kune' xa'an 'wan. ¹² Ja nxuan lo'o nten chalyuu ti, nu chin' ti jwersa nsu'wi 'in ne'; nu nxuun lo'oan lka nchga kwi'in kuxi nu nsu'wi nde ni' kwan. Ngula 'a ti' kwi'in kan', kwi' kan' lka nu nchka 'a ti' tyijin lyo 'in Ndiose; lo'o ja nchka 'in ran. Ti kwi' kwi'in kuxi kan' nchka ti' ka x'nan chalyuu, lo'o ngwaña'an ndlo ran tñan 'in nten cha' ku'ni ne' nchga loo cha' kuxi lo chalyuu bra ni. ¹³ Cha' nu wa ykwi' Ndiose lo'oan ni, sa ña'an lka ste' sndaru nu nda'an wsuun, ngwaña'an lka cha' kan' 'in Ndiose; xkwi' chkwan lka ste' sndaru, cha' kunanjo'o 'in yu xa nu nxuun yu. Kwi' ngwaña'an 'wan, tukwa wan nchga cha' nu nchkwi' Ndiose, xñi su'we wan cha' kan' ni; lo'o xa nu tiya bra nu kuxi kan', ka talo wan cha' xuun wan lo'o kune' xa'an bra kan'. Si ngwaña'an ku'ni wan, xa wa mdyii cha' wsuun kan' ti tyi'in su'we kasiya 'wan sa ña'an nu mdi'in wan ti kulo. ¹⁴ Kan' cha' ku'ni tiya ti' wan sikwa; sa ña'an nu ndi'in kijin si' sndaru cha' chkan' su'we ste' yu, ngwaña'an 'wan, xñi su'we wan cha' nu nchkwi' Ndiose. Xkwi' cha' nu ñi chkwi' wan, cha' bra kan' ka xuun ta'a wan lo'o nu kuxi. Ska sndaru ni, nchkun' chkwan ña'aan lo tiye yu lo'o nde chun' yu. Kwi' ngwaña'an 'wan, ja ka xtya ne' ki'ya 'wan si xkwi' tñan nu ñi ku'ni wan. ¹⁵ Ngula kanan nsu'wi kiya' sndaru. Kwi' ngwaña'an 'wan, ku'ni

xu'we wan 'wan cha' tsa'a wan chkwi' wan cha' 'in Ndiose lo'o nten; chkwi' wan lo'o ne' cha' ka kulaa Ni 'in ne' kan', cha' ku'ni Ni cha' tiin ti tyi'in ni kasiya 'in ne'. ¹⁶ Lo'o ndukwa ska chkwan kwaja' skun sndaru; bra nu kuun nu nxuun lo'o yu kilya nu ndukwa kii' loo 'in yu, bra kan' tukun' yu loo kilya kan' lo'o chkwan kwaja' kan'. Ngwaña'an ka 'wan si chañi cha' msñi wan cha' 'in Ndiose, ka ku'ni wan kwenta 'wan, ti ykwi' ti wan nchga bra cha' ja ku'ni nu kuxi kanan 'wan. ¹⁷ Skwa' chkwan ndukwa ke sndaru cha' skun' ke ne'. Kwi' ngwaña'an 'wan, wa ngulaa Ni 'wan, kan' cha' wa ndiya nu ña'ansiin 'wan bra kan'. Xñi wan nchga cha' nu nchkwi' Tyi'i Ndiose lo'o wan cha' kaja cha' nu chkwi' wan lo'o xka ta nten, sa ña'an lka si wa msñi wan ska xtyi nu cha 'a 'in sndaru. ¹⁸ Chkwi' wan lo'o Ndiose bra nu xuun wan lo'o nu kuxi, jñan wan chabiya' 'in Ni; nchga bra taya' Tyi'i Ndiose 'wan cha' ka chkwi' wan lo'o Ni. Kwi' ngwaña'an ndi'in cha' chkwi' wan lo'o Ni cha' 'in nchga nten nu wa msñi cha' 'in Ni. Kan' cha' sikwa, ndii ti ti' wan chkwi' wan lo'o Ni, cha' ja ka ndaja ti' wan. ¹⁹ Lo'o ngwaña'an su'we si chkwi' wan lo'o Ndiose Stian cha' 'ñaän, cha' ti ta la Ni cha' nu chkwiin' lo'o nten, cha' ka ngula la ti' kasiya 'ñaän chkwiin' lo'o nten sa ña'an ya' nu ka biya' su'we ti' ne', cha' ka kulaa Krixtu 'in ne' ya' nu kuxi; ska cha' nu ja ya kunan ne' lka cha' kan'. ²⁰ Wa ngulo suwi Ni 'ñaän cha' tsa'aän tijyu', cha' chkwiin' cha' kan' lo'o nten; kan' cha' lkaän presu ni. Chkwi' wan lo'o Ndiose cha' 'ñaän sikwa, cha' ka chkwiin' ñi cha' kan' lo'o nten, sa ña'an nu ndi'in cha' chkwiin'.

Mslaa' Palyu 'in ne'

²¹ Wa msu'waän 'in Tíquico cha' tsaá yu se'en ndi'in wan. Su'we 'a nka tiye ba cha' su'wa 'a y'ni ba tñan 'in ykwi' X'naan lo'o yu. Katsa' ji yu 'wan nchga cha' nu nchka 'ñáän nde re, sa ña'an tñan nu ngi'niin. ²² Kan' cha' wa msu'waän 'in yu ndijyan yu se'en ndi'in wan, cha' su'we la kanun kasiya 'wan xa nu kunan wan sa ña'an cha' nu nchka 'ware.

²³ Lo'o ni, chkwíin' lo'o Ndiose Stian, lo'o X'naan Jesucristo cha' 'wan, ta'a msñian cha' 'in Krixtu; ku'ni Ni cha' tiin ti tyi'in kasiya 'wan, cha' su'we ti xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'aan, chun' cha' nchga bra ndyaa ña'an ti' wan 'in Ndiose. ²⁴ Kwi' ngwaña'an nchka tiän' cha' ña'an ti ku'ni Ni cha' su'we lo'o ta'a wan nu su'we nsu'wi tiye wan 'in X'naan Jesucristo, nchga wan nu ja nchka ti' wan kulaa ya' wan 'in Krixtu. Ngwaña'an ka sikwa.

**Cha' su'we nu nchkwi' cha' 'in Jesucristo nu
nka x'naan
New Testament in Chatino, Western Highland
(MX:ctp:Chatino, Western Highland)**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chatino, Western Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chatino, Zona Alta Occidental [ctp], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chatino, Western Highland

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
de5120df-8f34-5747-88ef-b19cf963f07d